

Udvalgsforslag

om nordisk samarbejde om retningslinjer for sameksistens med konventionelle og økologiske afgrøder ved eventuel dyrkning af genmodificerede organismer, GMO i jordbruget

(Fremmet af Miljø- og Naturresurseudvalget i Nordisk Råd)

1. Forslag

Miljø- og Naturresurseudvalget foreslår, at

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd,

- 1) at iværksætte et nordisk samarbejde omkring udredning og fastsættelse af, så vidt muligt koordinerede, retningslinjer for sameksistens med konventionelle og økologiske afgrøder ved evt. dyrkning af genmodificerede organismer, GMO i jordbruget
- 2) at iværksætte et fællesnordisk udredningsarbejde vedrørende de etiske aspekter af dyrkning af genmodificerede afgrøder

2. Baggrund

I slutningen af 2002 stillede Den socialdemokratiske gruppe i Nordisk Råd Medlemsforslag om fælles tiltak i Norden for å sikre det biologiske mangfoldet (A 1297/miljø). Medlemsforslaget indeholdt et afsnit om genresursernes udnyttelse og modificering (GMO) i fødevarerproduktionen. Medlemsforslagets fulde ordlyd fremgår af bilag til udvalgets betænkning om medlemsforslag A 1297/miljø. I forbindelse med udvalgets behandling af medlemsforslaget blev det besluttet, at GMO-aspektet burde løftes ud af medlemsforslaget og gøres til genstand for nærværende, selvstændige udvalgsforslag.

Udvalget inviterede eksperter, der har været involveret i analysen af forholdene og lovforberedelsen i Danmark til at give et oplæg på sit møde i Frederikshavn, Danmark den 23. september 2003.

3. Udvalgets synspunkter

Udvalget har bl.a. beskæftiget sig med spørgsmålet om genmodificerede fødevarer i forbindelse med det møde i 2002 i Vilnius, der var arrangeret i samarbejde mellem Nordisk Råd, Baltisk Forsamling og Beneluxparlamentet. Siden har udvalget fulgt udviklingen i forbindelse med EU's arbejde med dyrkning af GMO-afgrøder, samt om mærkning og sporbarhed. Udvalget har navnlig haft fokus på de spørgsmål, der vedrører GMO-organismers indflydelse på miljøet og på landbrugets konventionelle og økologiske udnyttelse af naturresurserne, idet de forbrugerrelaterede aspekter henhører under Nordisk Råds Medborger- og Forbrugerudvalg.

Udvalget tager til efterretning, at EU's moratorium for introduktion af nye GMO-afgrøder formentlig meget snart vil blive afløst af en godkendelsesordning, der muliggør dyrkning af GMO-afgrøder efter en kontrol, der bliver baseret på fælles EU-standarder og efter overholdelse

af retningslinjer for sameksistens. Det er forudsat, at reglerne for sameksistens skal udarbejdes nationalt efter helt overordnede EU-principper ("henstillinger om sameksistens"), der er på vej.

Udvalget finder, at ministerrådets og de nordiske landes regeringers restriktive holdning, baseret på forsigtighedsprincippet bør videreføres i forbindelse med udarbejdelsen af retningslinjerne for sameksistens; jf. strategi-udmeldingerne i "Bæredygtig udvikling – en ny kurs for Norden" og "Det Nordiske Miljøhandlingsprogram 2001-2004".

Miljø- og Naturresurseudvalget noterer sig, at det danske arbejde med at forberede en strategi og lovgivning om sameksistens har været tilrettelagt med stor grad af åbenhed og med deltagelse fra brede kredse af myndigheder, forskere, erhvervs- og interesseorganisationer. Udvalget vurderer, at netop stor grad af gennemsigtighed og inddragelse af alle involverede parter vil være af stor betydning for erhvervenes og befolkningernes tillid til og accept af den fremtidige udvikling på GMO-området. I den forbindelse finder udvalget det desuden af største betydning, at arbejdet med de teknisk-juridiske retningslinjer bliver suppleret af en udredning og samfundsmæssig debat af de etiske aspekter af dyrkning af genmodificerede afgrøder. Miljø- og Naturresurseudvalget finder, at der vil være nytte af et nordisk samarbejde om de etiske aspekter af en øget introduktion af GMO i jordbruget.

4. Konklusion

Udvalget er bekendt med, at Danmark er langt fremme i overvejelserne om sameksistensbestemmelser, og at de øvrige nordiske lande er, eller skal, i gang med et tilsvarende arbejde, uanset deres formelle tilhørsforhold til EU. Udvalget ønsker, at de nordiske lande skal samarbejde om denne opgave og derved i fællesskab sikre, at forsigtighedsprincippet fortsat vil være det bærende element i en eventuel fremtidig dyrkning af genmodificerede afgrøder i Norden. Miljø- og naturresurseudvalget ønsker desuden dette arbejde suppleret af en fælles udredning om de etiske aspekter af GMO-dyrkningen.

Miljø- og Naturresurseudvalget foreslår, at

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd,

- 1) at iværksætte et nordisk samarbejde omkring udredning og fastsættelse af, så vidt muligt koordinerede, retningslinjer for sameksistens med konventionelle og økologiske afgrøder ved evt. dyrkning af genmodificerede organismer, GMO i jordbruget
- 2) at iværksætte et fællesnordisk udredningsarbejde vedrørende de etiske aspekter af dyrkning af genmodificerede afgrøder

Frederikshavn, den 23. september 2003

Per Berthelsen (D)
Sinikka Bohlin (S)
Barbro Feltzing (MP)
Agne Hansson (C)

Asmund Kristoffersen (A), leder
Simo Rundgren (cent)
Sigurður Kári Kristjánsson (Sj)
Satu Taiveaho (sd)